

POSTANOWIENIE

Dnia 26 sierpnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie z powództwa A. J.
przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prezesa Sądu Okręgowego
w K. oraz Prezesa Sądu Rejonowego w K.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 sierpnia 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...],
z dnia 9 listopada 2020 r., sygn. akt I ACa [...],,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. nie obciąża A. J. kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 9 listopada 2020 r. Sąd Apelacyjny w [...], oddalił apelację powoda A. J. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z 21 marca 2019 r. w sprawie przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prezesa Sądu Okręgowego w K. i Prezesa Sądu Rejonowego w K. o zapłatę oraz orzekł o kosztach procesu.

2. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiódł powód, zarzucając naruszenie art. 442¹ w zw. art. 5 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu

prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Dla spełnienia wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Ze względu na odmienny cel instytucji przedsądu i jej odrębne oraz kwalifikowane przesłanki, wskazanie i uzasadnienie okoliczności decydujących o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może polegać na odwołaniu się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. W prawidłowo sporządzonej skardze kasacyjnej oba powyższe elementy muszą pojawić się oddzielnie i autonomicznie. Sąd

Najwyższy nie jest bowiem trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym.

4. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na występowanie w sprawie przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W ocenie skarżącego, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ponieważ Sąd Apelacyjny nieprawidłowo uznał, że powód nie wykazał, iż w okresie od 2009 r. do 2017 r. istniały przyczyny, które usprawiedliwiłyby zwłokę we wniesieniu pozwu o zadośćuczynienie.

5. Odnosząc się do powołanej przez skarżącego oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, wskazać trzeba, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego oraz przeprowadzenia wywodu zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której spowodowało ono wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (zob. orzecznictwo przytoczone w motywach postanowienia Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12).

Skarżący nie sprostął wymaganiom wykazania przesłanki oczywistej zasadności skargi. Skarga nie zawiera bowiem precyzyjnie sformułowanej argumentacji świadczącej o występowaniu w sprawie okoliczności, o jakich mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., a jedynie ogólne wskazanie, że Sąd Apelacyjny błędnie

stwierdził, iż powód nie wykazał, że w okresie od 2009 do 2017 r. istniały przyczyny, które usprawiedliwiłyby zwłokę we wniesieniu pozwu o zadośćuczynienie.

Argumentując na rzecz oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, skarżący powinien podać konkretnie jakie przepisy zostały naruszone i w jaki sposób, wykazać, że naruszenie takie miało charakter kwalifikowany, widoczny bez potrzeby głębszej analizy, a nadto, że naruszenie to prowadziło do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Skarga kasacyjna – w ramach wniosku o przyjęcie do rozpoznania z uzasadnieniem – takiego rozumowania nie zawiera.

Sąd Apelacyjny uznał, że powód upatrywał naruszenia jego dóbr osobistych w ubezwłasnowolnieniu, które orzeczono postanowieniem Sądu Okręgowego w K. z 16 listopada 2006 r. Postanowienie to zostało uchylone postanowieniem Sądu Okręgowego w K. z 12 marca 2009 r., które nie zostało zaskarżone. Zdaniem Sądu drugiej instancji najpóźniej od chwili uprawomocnienia się tego ostatniego orzeczenia rozpoczął bieg trzyletni termin przedawnienia roszczenia o zapłatę zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych, a zatem w marcu 2012 r. roszczenie to przedawniło się. Powód wniósł pozew 29 czerwca 2017 r., a więc 5 lat po upływie terminu przedawnienia roszczenia. W ocenie Sądu Apelacyjnego powód nie wykazał, że w okresie od 2009 do 2017 r. istniały przyczyny, które usprawiedliwiłyby zwłokę we wniesieniu pozwu o zadośćuczynienie. Nie udowodnił, jaka zmiana w jego stanie intelektualnym, psychicznym oraz zdrowotnym nastąpiła pomiędzy 2009 r. a 2017 r., umożliwiając mu wystąpienie z żądaniem dopiero w 2017 r.

Skarżący nie zgadza się z powyższym, poza jednak ogólnym wskazaniem, że stanowisko Sądu Apelacyjnego jest nieprawidłowe oraz przedstawieniem własnej oceny rozstrzygnięcia, nie formułuje argumentacji świadczącej o występowaniu w sprawie przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

6. Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 102 k.p.c.

[as],

